

Minskat elevantal på Lärcentrums introduktionsprogram

Bakgrund

På grund av minskat mottagande av nyanlända har antalet elever på Språkintruktionsprogrammet minskat kraftigt. I dagsläget går 14 elever på Lärcentrums introduktionsprogram, nio av dessa går språkintruktionsprogram, övriga fem går på introduktionsprogram. Till kommande läsår väntas antalet minska ytterligare utifrån att Robertsfors kommun avböjt mottagande av ensamkommande barn som söker asyl. Det väntas inte heller komma några elever från åk 9 på Tundalsskolan som är aktuella för introduktionsprogram kommande läsår.

Elevantal: nuläge och prognos för lå 2019/2020

Idag går nio elever på Språkintruktionsprogrammet. Två av eleverna är tillfälligt placerade i boenden i Robertsfors kommun – det är med andra ord svårt att bedöma om dessa elever finns kvar i kommunen nästa läsår. En av eleverna på Språkintruktionsprogrammet fyller 20 år under 2019 vilket innebär att de inte längre har möjlighet att börja på gymnasiet nationella program eller ett introduktionsprogram med yrkesinriktning under kommande läsår. Denna elev har tillstånd att vistas i Sverige utifrån gymnasielagen. En av eleverna har fått avslag på sin asylansökan och har en pågående tillståndansökan utifrån gymnasielagen. En elev har så pass goda resultat att prognosen är att eleven kommer att ta sig in på ett nationellt program eller programinriktat individuellt alternativ. Sammantaget innebär detta att prognosen för läsåret 2019/2020 är att fyra elever kommer att vara aktuella för Språkintruktionsprogrammet.

På Individuellt alternativ går fem elever. Fyra av dessa har tidigare gått på Lärcentrums Språkintruktionsprogram, men klarat kursen i svenska som andraspråk. På grund av de inte klarat betyg i matematik och engelska blev de ändå inte behöriga till ett nationellt program på gymnasiet och går därför kvar på Lärcentrum.

Två av dessa elever fyller 20 år under 2019 och har därmed inte möjlighet att fortsätta gymnasiet utan kan istället söka vuxenutbildning. En av eleverna har tillfälligt uppehållstillstånd som går ut i början av 2019 och söker därefter tillstånd enligt gymnasielagen. En saknar uppehållstillstånd och väntar på tillstånd utifrån Gymnasielagen. En har tillfälligt uppehållstillstånd och söker tillstånd utifrån Gymnasielagen och får besked i januari. Prognosen för läsåret 2019/2020 är att ingen nuvarande elev på Individuellt alternativ kommer att fortsätta sina studier på Lärcentrum.

Vad krävs för att bedriva introduktionsprogram?

I skollagen ställs vissa krav på introduktionsprogram. Eleverna ska enligt skollagen ha undervisning minst 23 timmar i veckan. Förutom undervisning i svenska som andraspråk bör eleverna erbjudas undervisning i de ämnen som de behöver för att bli behöriga till ett nationellt program.

Styrdokumentet trycker på att utbildningen ska vara flexibel och individanpassad vilket innebär att eleverna ska få möjlighet att läsa olika grundskoleämnen för att få behörighet för de studier de vill bedriva på gymnasieskolans nationella program. Det finns dock inga juridiskt bindande skrivelser som gör att huvudmannen för utbildningen måste erbjuda samtliga grundskoleämnen. I dagsläget erbjuds eleverna på Lärcentrum att förutom svenska som andraspråk läsa matematik, engelska, biologi, idrott och hälsa, bild samt samhällskunskap, geografi, historia och religionskunskap. För ett par elever har undervisning i andra ämnen möjliggjorts genom samarbete med Tundalsskolans högstadium. Praktik kan erbjudas om en del av upplägget på introduktionsprogram. (Skollagen 2010:800 17 kap.)

Olika alternativ

Robertsfors kommun ansvarar för att alla behöriga ungdomar i kommunen erbjuds individuellt alternativ och språkintröduktion. (Skollagen 2010:800 17 kap 16 §) Detta innebär dock inte att Robertsfors kommun behöver bedriva utbildningarna i egen regi. Utifrån det minskade elevunderlaget behöver åtgärder vidtas. Tre möjliga alternativ presenteras nedan:

1. *Avveckla introduktionsprogrammen i kommunal regi och ingå/ använda befintligt samverkansavtal med grannkommuner*

I vissa kommuner i Umeåregionen bedrivs ingen gymnasieskola över huvud taget, utan elevernas rätt till utbildning tillgodoses genom samverkansavtal med grannkommuner. Detta alternativ skulle innebära att tjänsterna skulle kunna minskas med 1,0 heltidstjänst som lärare i svenska som andraspråk och 1,0 tjänst som studiehandledare. Kostnadsminskningarna för detta motsvarar ca 960 000 kr.

Detta alternativ kommer att innebära kostnadsökningar avseende interkommunal ersättning (IKE) på ca 560 000 kr per år beräknat på fyra elever. Kostnaderna för skolskjutsar kan också komma att öka jämfört med om eleverna skulle gå kvar i Robertsfors med som mest 30 000 kr. Uppskattningsvis skulle kostnadsminskningen med detta alternativ bli ca 400 000 kr.

En nackdel för eleverna med detta alternativ är längre resväg till skolan. En fördel för eleverna är att få vistas i en skolmiljö med en större mängd andra ungdomar och ungdomar som är födda och uppväxta i Sverige.

Vindelns kommun och Bjurholms kommun är exempel på två kommuner i Umeåregionen som istället för att bedriva introduktionsprogram i egen regi erbjuder ungdomar utbildning på introduktionsprogram via samverkansavtal.

2. *Bedriva språkintröduktionsprogrammet organiserat som samläsning med andra skolformer*

Genom att erbjuda undervisning i svenska som andraspråk som samläsning med svenska för invandrare och grundläggande vuxenutbildning i svenska som andraspråk beroende på varje elevs nivå, samt matematik, engelska och samhällskunskap som samläsning med grundläggande vuxenutbildning, samt samläsning med Tundalsskolans åk 7-9 i övriga ämnen,

kan språkintruktionsprogrammet erbjudas fortsättningsvis. Detta innebär att tjänsterna skulle kunna minskas med 0,5 tjänst som lärare i svenska som andraspråk och 0,7 tjänst som studiehandledare. Kostnadsminskningen för detta motsvarar ca 480 000 kr.

Fördelen för eleverna med detta alternativ är att de slipper resväg till skolan. Nackdelen är att det kan vara svårigheter med samläsning, särskilt den samläsning som i så fall ska ske på annan skolenhet. Det kan också innebära vissa påfrestningar för Tundalsskolan att ta emot elever från Lärcentrum i vissa grupper. Schemaläggningen för SFI kommer också att påverkas då viss anpassning kommer att behöva göras till Tundalsskolans schema för att säkerställa att de elever som går Språkintruktionsprogrammet får tillräckligt med undervisningstid i svenska som andraspråk.

För huvudmannen är kanske den främsta fördelen med detta alternativ en större insyn och större möjligheter att påverka utbildningens kvalitet. Nackdelen med detta alternativ är att upplägget sannolikt inte skulle passa eventuella elever aktuella för individuellt alternativ.

3. Fortsätta bedriva språkintruktionsprogram och individuellt alternativ enligt nuvarande upplägg men med anpassningar till minskat elevantal

I dagsläget bedrivs undervisningen i matematik och svenska som andraspråk i två olika undervisningsgrupper utifrån elevernas nivå. Språkintruktionsprogrammet kan övergå till en undervisningsgrupp i matematik och svenska som andraspråk kommande läsår utifrån elevantalet, men det kommer att vara svårt att minska tjänsterna utifrån ett kompetensförsörjningsperspektiv och kommunens tydliga målsättning att erbjuda heltidstjänster. I dagsläget är det svårt att bedöma vilka kostnadsminskningar som vore möjligt med alternativ 3.

Avslutning

För att ge berörda verksamheter tid att planera för nästa läsår, vore det önskvärt med ett politiskt beslut under första fjärdedelen av 2019 om hur huvudmannen avser uppfylla skollagens krav på att erbjuda elever studier på introduktionsprogram.

I tjänsten

Hilda Vidmark
Rektor Lärcentrum